voegd. De Zendingsdeputaat Ds. J. van Haeringen heeft dit nog onlangs op de Provinciale Zendingsconferentie te 's Hertogenbosch, door menigeen onzer lezers bijgewoond, zoo onwederstrekelijk aangetoond.

En laat men nu al deze onderwerpen en vragen buiten behandeling, dan vervalt men weer in een even bedenkelijk euvel. Want dan worden de kerkelijke vergaderingen niet rijp voor de belangrijke beslissingen, die toch ten slotte door haar moeten genomen worden, zoodra rapport, arbeid en mandaat harer Deputaten tot de Zending en harer Zendelingen in behandeling komt voor — en op haar samenkomen in Generale Synode.

Dan blijft de volkomen ongegronde klacht over het gebrek aan openhartigheid harer Deputaten. Dan vermindert de samenwerking, die zoo goed voortuitgaat; en lijdt geheel de arbeid schade.

Ons zij daarom vergund in overweging te geven, of men niet *minstens* éénmaal per jaar aan elke Classicale of Provinciale vergadering zou verbinden eene Classicale of Provinciale Conferentie onbevoegd tot het nemen van besluiten; maar alleen ter voorlichting en tot onderzoek, ALLEEN toegankelijk voor de stemhebbende leden en adviseerende leden dezer »meerdere vergadering" en voor de door hen geïntroduceerde bijzondere ambtsdragers, waarin de theoretische vragen besproken en alle vragen om begeerde inlichtingen aangaande de Zendingspraktijk gedaan konden worden, liefst — indien mogelijk — in bijzijn of onder medewerking van één of meer der Zendings-Deputaten.

Of men dan niet gevoegelijk hieraan verbinden zou een hierop volgende *openbare* bijeenkomst der Conferentie, waarop meer in den vorm van een ure des gebeds, of — waar de samenroepende kerk dit mocht adviseeren — in debat over meer practische vragen van de Zending in het algemeen, of van bepaalde mededeelingen de aanwezigen werden ingelicht.

En of men nu op het besloten deel dezer Conferentiën den meesten nadruk zou leggen, overwegende, dat de zaak der Zending in de Gemeenten bovenal door de kerkeraden (en daarin in het bijzonder de Bedienaren des Woords) moet worden bekend gemaakt, en men dus door *dezen* voor te lichten en door dat *dezen* onderzoeken en zich oefenen, ten slotte het beste alleen bereikt.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 26 Juli 1895.

De Classis Almkerk, 3 Juli 1895 te Nieuwendijk gehouden.

Sleeuwijk rapporteert over den arbeid te Woudrichem. Met dank aan den Heere werd medegedeeld, dat eene gift van *f* 300 van een broeder te Giessendam voor deze zaak was ingekomen.

Wordt besloten voort te gaan met prediking des Woords door de verschillende predikanten en met persoonlijke bewerking door de kerk van Sleeuwijk.

Het voorstel van Werkendam B om den visitatores op te dragen bij de visitatie eventueel in te brengen klachten aan te hooren en te helpen wegnemen, vindt slechts den steun van 5 afgevaardigden.

Acta van de Classis Franeker.

De kerk van Midsland vraagt, of zij het bedanken van eene zuster voor het lidmaatschap der kerk mag inwilligen. Waarop de Classis, na gehoorde toelichting, bevestigend antwoordt.

Het voorstel van de kerk Harlingen B: »de Classis wekke op, om bij hulpbehoevendheid naar de besluiten van de Synode 1892 te handelen", welk voorstel was ingediend naar aanleiding van de circulaire van de kerk van Tzummarum, beantwoordt de Classis aldus: »de regel, door de kerk van Harlingen B herinnerd, is goed, maar de kerk van Tzummarum verkeert in een bijzonder geval".

De Classis Arnhem, op Woensdag 9 Juli 1895.

Dr. Wagenaar bespreekt het voorstel: »De Classis overwege, of niet door haar iets kan gedaan worden in 't belang der kerkelijke Zending," waarna met algemeene stemmen besloten wordt nog dit jaar een Classicalen Zendingsdag te houden te Ede. Als commissie daarvoor treden op: Ds. de Jong, Ds. de Gooijer, Dr. Wagenaar en br. van den Brink, terwijl de kerkeraad van Ede wordt uitgenoodigd een plaatselijke commissie te benoemen.

Aan den kerkeraad van Ede wordt advies gegeven omtrent een af te geven attestatie.

Kort verslag der Provinciale Synode van Overijsel, gehouden te Dedemsvaart 26 en 27 Juni '95.

Het voorstel van Deventer, ter vorige Synode aangehouden, dat er voortaan niet meer dan vier of hoogstens zes professoren, om de helft van de Theol. School en Vrije Universiteit, als praeadviseurs ter Generale Synode zullen worden uitgenoodigd, wordt verworpen.

Het voorstel der Classis Zwolle: de Synode besluite, dat er bij vernieuwing een Provinciale Zendingsdag gehouden worde, wordt aangenomen. Bij stemming worden de B.B. Ds. J. Hessels, Ds. L. M. A. Scheps en Ds. J. J. Westerbeek van Eerten, benevens de Ouderlingen J. Kolkert en D. J. van der Vegte, aangewezen, om deze zaak te regelen.

Het voorstel der Classis Deventer: de Synode besluite tot een krachtiger vertegenwoordiging van elke Classis, wordt na eenige discussie aangenomen; met dien verstande, dat elke Classe drie predikanten en drie ouderlingen ter Prov. Synode deputeere.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Curatoren-Vergadering.

(Slot.)

Tweeëntwintig studenten (één wenschte nog geen examen te doen en één was dit jaar niet ingeschreven) — en één broeder van buiten — hadden zich voor dit examen *B.* aangegeven.

Na afloop van het onderzoek werden Woensdagavond tot den Heiligen Dienst beroepbaar verklaard de volgende heeren:

G. J. D. Aalders, adres te Kampen;
C. J. Bos, » » Kampen;
W. Bouwman, » » Nieuwe-Pekela.
W. A. Dekker, » » Middelburg.
F. Diemer, » » Oldehove (Gron.);
A. M. Diermanse, » » Apeldoorn;
K. Doornbos, » » Appingadam;
G. Elshove, » » 's-Gravenhage (P. Potterstr.);
C. Goote, » » Kampen;
H. F. C. P. Graefe, » » Kampen;
G. Keizer, » » Heerenveen;
J. H. Koers, » » Ulrum (Gron.);
B. J. Lambers, » » Hasselt (Overijsel);
C. Lindeboom, » » Schoonhoven;
G. Meijer, » » Kampen;
D. Prins, » » Middelstum;
A. S. Schaafsma, » » Grootegast (Gron.);
S. Veltman, » » Haarlemmerm. (Oostz.);
J. Vesseur, » » Kampen;
Jan Visser, » » Kampen;
J. C. C. Voigt, » » Kampen;

Twee broeders worden afgewezen.

Donderdag en Vrijdag werden gewijd aan de behandeling van de gewone zaken, als de Financien, (waartoe de Penningmeester Ds. J. Nederhoed Woensdag ter vergadering gekomen was), *Het Kerkblad* en *De Bazuin*; terwijl ook een nieuwe concept-Regeling ten opzichte der Literarische en Theologische opleiding aan de Theol. School in behandeling werd genomen. De tijd schoot echter te kort, om deze gewichtige zaak af te handelen; zoodat de Cur. Verg. verdaagd moest worden tot D. V. Donderdag 19 Sept. 1895.

Na een hartelijk afscheidswoord van den Praeses Ds. W. Doorn en een wederwoord van dankbetuiging voor Z.Ews. leiding door den vicepraeses Ds. J. Bavinck, ging de vergadering Vrijdag omstreeks 'snamiddags 4 ure heilwenschend uiteen.

Achtervolge de Heere al haar arbeid genadiglijk met zijnen onmisbaren zegen in het belang der kerken en harer Theologische School.

C. MULDER,
Secr. v. het Doc. Coll.

Kampen, 20 Juli 1895.

De ondergeteekenden zijn voornemens eerlang een buitenlandsche studiereis te doen, en verzoeken daarom beleefdelijk de gemeenten, vóór hun terugkeer geen beroep op hen uit te brengen. Tot medio September kunnen zij, bij leven en welzijn, de gemeenten dienen.

G. KEIZER.
C. LINDEBOOM.

Kampen, 17 Juli.

Buitenland.

Frankrijk. Pogingen tot vereeniging der Protestanten in Frankrijk.

De toestand van het Protestantisme in Frankrijk is allesbehalve rooskleurig. Vooral in de Gereformeerde Staatskerk gevoelt men zich zwak, en daarom is het niet te verwonderen, dat op de jongste centrale pastorale conferentie, te Parijs gehouden, de vraag gedaan werd, op welke wijze men de uitwendige eenheid der Protestantsche kerken kon versterken en ook naar buiten kon openbaren. De Parijsche predikant A. Decoppet sloeg voor, alle vier à vijf jaar een congres van Fransche Protestantsche kerken te laten samenkomen, waarin zoowel predikanten als gemeenteleden moesten zitting hebben, dat zich bezig zou houden met het onderzoek naar kerkelijke, sociale en godsdienstige vraagstukken, en dat bij vraagstukken, die het inwendige leven der kerken betreffen, zijne stem niet verheffen zou bij wijze van bevel, maar bij wijze van raad.

Het denkbeeld, om een Protestantsch congres saâm te roepen, is alleen nieuw wat den vorm betreft. Vóór een vijftal jaren heeft men reeds voorgesteld, om een foederatie van alle Protestantsche kerken tot stand te brengen, maar dit voorstel is bijna door alle kerken verworpen.

Er is niet aan te denken, een zekeren band aan alle kerken, die zich met den Protestantschen of Gereformeerden naam sieren, te slaan, zoolang niet eenige overeenstemming in de voornaamste stukken der leer verkregen is.

Op de pastorale conferentie, te Parijs gehouden, hield de hoogleeraar H. Kruger eene voordracht over multitudinisme en individualisme, waarin hij een kras afkeurend oordeel over landskerken uitsprak. Volgens ons is de tegenstelling multitudinisme en individualisme ten eenen male onzuiver gesteld. De Fransche Gereformeerden, die het goede willen, stellen echter tegenover het denkbeeld van eene nationale volkskerk dat van eene kerk, waarvan al de individuen, één voor één, voor Christus gewonnen en tot God bekeerd zijn. Ook de begaafde mederedacteur van de *Eglise Libre*, Luigi, blijkt van dit gevoelen te zijn. Van het verbond Gods schijnt men zich in het Protestantsch Frankrijk geen denkbeeld te kunnen vormen.

Meermalen is zoowel van moderne als van zoogenaamde orthodoxe zijde uitgesproken, dat het wenschelijk zijn zou, wanneer allen, die tot de Gereformeerde Staatskerk behooren, elkander als broeders van hetzelfde huis konden beschouwen. Nu, dat dit wenschelijk is, wie kan het ontkennen! Maar dat men elkaar de broederhand wil reiken over de bestaande klove, is een bedenkelijk verschijnsel, waarop wij reeds meermalen wezen. Er blijkt uit, dat de Fransche orthodoxen, of althans velen van hen zoozeer den vlag der rechtzinnigheid hebben gestreken, dat de liberalisten moeten uitroepen: Wat verhindert ons, om als broeders saâm te leven? Daarom verwondert het ons niet, dat de vergadering van de zoogenaamde »délégation libérale", waarin de onrechtzinnigen van Frankrijks Staatskerk hun vereenigingspunt vinden, aan de orthodoxe officieuse Synode het voorstel deed, om ten opzichte van de »conseil central" en van de »Generale Synode", met elkander op vreedzame wijze te beraadslagen.

De »conseil central" is een staatslichaam, waardoor de overheid de zaken der kerk regelt. Wij houden het er voor, dat de Fransche Protestanten al verblijd zouden zijn, wanneer de kerken de leden van dien raad konden benoemen.

Wat de Generale Synode aangaat, is het bekend, dat de liberalen of modernen bij de regeering hebben weten uit te werken, dat die vergadering aan de Fransche Staatskerk werd onthouden. In het jaar 1870 was een algemeene Synode gehouden, waarbij eenige leerbepalingen werden vastgesteld, die voor alle predikanten en leden zouden gelden. De modernen vreesden, dat eene volgende Synode nu die besluiten zou gaan uitvoeren en alle predikanten zou afzetten, die het met de formule van de Synode niet eens waren. Daarom wisten zij van de Fransche regeering te verkrijgen, dat het houden van verdere officieele algemeene Synoden werd verhinderd.

De rechtzinnigen zijn er ten slotte toe gekomen, omdat hun eene officieele Synode werd geweigerd, eene officieuse synodale organisatie in het leven te roepen. De hoogleeraar Pédézert gaf hiertoe den stoot. Toch bleef men reikhalzend uitzien naar eene Generale Synode, wier besluiten ook kracht zouden hebben voor de overheid. Daarom kwam bij verwaterde rechtzinnigen en liberalen het denkbeeld op, om eene algemeene Synode aan de regeering te vragen met beperkte bevoegdheid, (à mandat limité). Nu begrijpen wij dit zeer wel. De zoogenaamde Evangelischen of orthodoxen zijn door het volgen van de Ritschliaansche school en door het huldigen van de moderne bijbelcritiek eigenlijk tot het liberale kamp overgeloopen, vandaar dat zij evenzeer als de modernen vreezen voor eene Synode, die zich zou kunnen begeven tot het handhaven der leer.

Wij achten het niet onmogelijk, dat men nu de handen ineen slaat om eene officieele Generale Synode te verkrijgen.

Tegenover de verzwakking van de Protestantsche of Gereformeerde gemeenschappen, staat helaas, de versterking, die de Roomsche kerk in de laatste jaren ontving. De Roomschen hebben zeer juist ingezien, dat, wanneer zij de openbare lecken- of neutrale school aanvaardden, gelijk de Protestanten hebben gedaan, daarmede hun kerk schade zou lijden, vandaar dat zij zich voortdurend zware geldelijke offers getroosten, om hunne bijzondere scholen in stand te houden. Zoo betaalde men in de laatste 10 jaren in het bisdom Parijs alleen *f* 1,400,000 jaarlijks, om aan 76,000 kinderen bijzonder Roomsch onderwijs te laten geven. Door leden van geestelijke orden worden niet minder dan 2 millioen kinderen onderwezen. Als men dan daarbij in aanmerking neemt, dat behalve de gewone geestelijkheid, er nog 1200 geestelijke vereenigingen van broeders of zusters zijn, die 30,000 leden tellen, dan kan men denken, welk een invloed de kerk van Rome uitoefent. In vele streken wordt het onderwijs, hoewel in naam neutraal, toch in Roomschen geest gegeven.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE GEVOLGEN VAN EEN OORVEEG.

III. (*Slot.*)

't Had er dus veel van alsof reeds nu een bloedige oorlog op handen was. De keizer wist uit de Nederlanden, waar veel Spaansche troepen lagen, een deel van deze te krijgen, die nu in den naam des Duitschen keizers een deel der erflanden bezett'en. Natuurlijk wendden zich nu de keurvorst van Brandenburg en de paltsgraaf van Neuburg tot de vijanden van Spanje, en dit waren in de eerste plaats de Nederlanden en koning Hendrik IV van Frankrijk.

Onverwachts echter kwam er nog een keer in de zaken. De koning van Frankrijk werd verraderlijk te Parijs vermoord en zoo verviel de hulp van zijn kant. De oorlog kon dus niet dadelijk beginnen, en de keizer, die denkelijk begreep, dat men hem nu toch niet veel kwaads kon doen, zag er thans ook van af met geweld zijn gezag te doen gelden. Evenwel gaven noch de twee verbonden vorsten noch keizer Matthias hun aanspraken op.

De eersten begrepen echter zeer goed, dat er vroeg of laat toch weer gevaar dreigde, en dat de twist eigenlijk niet uit was. Wat nu te doen? Ten slotte kwamen zij overeen, dat het 't best zou wezen, als de paltsgraaf van Neuburg trouwde met eene dochter des keurvorsten van Brandenburg. Dan hadden die twee bondgenooten althans één belang en waren onafscheidelijk verbonden. Reeds waren ze oom en neef. Nu zouden zij ook schoonvader en schoonzoon worden.

De verloving kwam tot stand en zoo te Dusseldorp met groote feesten worden gevierd. Daar kwamen oom en neef en de bruid, en 't ging er bijzonder vroolijk toe. Maar de waarheid zou blijken van het woord der Schrift: De sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt zal niet wijs zijn.

Wat toch gebeurde? Na een heel vroolijke partij of liever een drinkgelag, kwam de aanstaande schoonzoon, de paltsgraaf, bij den keurvorst om over den bruidschat te spreken, dien de bruid meê zou krijgen. Verhit door den wijn, deed de jonge graaf allerlei dwaze voorstellen en eischte telkens meer. Ontzaglijke schatten moest de bruid meêkrijgen, zou hij haar huwen. Wat de oom ook zei, de half beschonken jonkman wilde niet toegeven. Eindelijk werd ook de oude keurvorst opgewonden; drittig sprong hij op, greep den neef bij de kraag en gal den aanstaanden bruigom een oorveeg, dat hij suizebolde.

Nu dat hielp, althans om den jongen brasser tot bezinning te brengen; hij was ontnuchterd, maar — geweldig boos. Toornig liep hij weg, de feesten werden afgebroken en .... een paar dagen later wist men, dat ook van het voorgenomen huwelijk niets meer komen zou.

Intusschen wilde paltsgraaf Wolfgang toch getrouwd wezen. Ging het niet met zijn nichtje, dan met iemand anders. Zoo vroeg hij de hand van Magdalena, de zuster van hertog Maximiliaan van Beieren. Wel was deze dame Roomsch en Wolfgang Luthersch, doch dat schijnt voor den vorst geen bezwaar te zijn geweest. Welllicht wilde hij zich ook door een schitterend huwelijk, 'twelk hem met Beiersche huis verbond, op de Brandenburgers eenigszins wreken.

Doch wanneer iemand, die de zuivere waarheid kent, zich nauw en voor zijn leven verbindt met eene die in de dwaling leeft en daarvoor strijdt, ondervindt hij vroeg of laat de kwade gevolgen. Dat bleek ook hier. Hertogin Magdalena was streng Roomsch, en het denkbeeld dat haar man tot de ketters, de Lutherschen, behoorde, kon zij niet verdragen. Zoo deed zij dan alle moeite om hem van zijn geloof af te brengen. En dat gelukte. Wolfgang ging over tot de Roomsche kerk.

Doch dit was nog niet genoeg. In het land waar hij over regeerde, was de Hervorming in dien tijd ingevoerd en telde er vele aanhangers. Dat kon hertogin Magdalena niet dulden. Met geweld, gelijk dat zoo dikwijls door de Roomsche macht is gedaan, moest nu ook in de Palts het Pausdom weer worden ingevoerd. En graaf Wolfgang leende zich tot dit heilloos werk, hoeveel verdriet zijn vrome protestantsche moeder, Anna van Kleef, er ook over had.

Het Roomsche verbond of de Liga kreeg nu ook in den paltsgraaf een krachtigen steun. Graaf Wolfgang deed tevens al zijn best om de hertogdommen, waarover men in onmin lag, met behulp van Spaansche troepen te vermeesteren. Dit verdroot natuurlijk den keurvorst van Brandenburg zeer, die nu in zijn neef en vroegeren bondgenoot een geduchten vijand had. Ook Johan Sigusmund zocht nu bondgenooten. Werd zijn tegenstander door de Roomschen geholpen tot wier kerk hij was overgegaan, de Brandenburger, begeerig om de hulp van onze republiek te winnen, waar de Gereformeerde kerk de heerschende was, werd nu zelf ook Gereformeerd, waarover zijn Luthersche onderdanen niet weinig ontsteld en ontevreden waren. Gij begrijpt wel, vrienden, dat als iemand Gereformeerd wordt om een land te winnen of Roomsch om zijne vrouw te behagen, dit al eigenlijk weinig beduidt. Het hart is er niet bij, 't gaat slechts om tijdelijk belang.

Onze vaderen besloten den keurvorst te helpen, gelijk hun vijanden, de Spanjolen, graaf Wolfgang deden. En nu ging 't er op los. De Staatsche troepen vochten in het vreemde land tegen de Spaansche, maar het ongelukkige land moest het gelag betalen. Er ontstond schrikkelijke nood; het volk verarmde en er was alle kans, dat heel de schoone erfenis ten slotte zou vernield worden.

Dit zagen oom en neef eindelijk in, en zoo besloten zij dan wijselijk om liever vrede met elkaar te maken. Er werd een verdrag gesloten, waarbij het land tusschen de beide partijen werd verdeeld en meteen bepaald, dat alle vreemde troepen zouden aftrekken. Dat was in 't jaar 1614.

Maar al wordt een verdrag mooi op 't papier gesteld, daarmee is het nog niet uitgevoerd. Dit bleek ook nu. De Spaansche troepen vonden het niet onaangenaam zoo op kosten van anderen te leven, en recht Spaansch huis te houden. Zoo bleven zij dan in het hertogdom Julich. En daarop zeiden de Nederlanders: Zoolang de Spanjaarden niet uit Julich trekken, houden wij 't hertogdom Kleef bezet. Zoo bleven dan de vreemde troepen in 't land, speelden er den baas, en Wolfgang en zijn oom die hen hadden ingehaald konden het aankijken.

Vele jaren gingen op die wijs nog voorbij. Eindelijk was het land geheel verarmd, en stonden steden en dorpen nagenoeg ledig. Overal heerschte de grootste ellende. Toen eindelijk trokken de vreemde troepen af, en in hetzelfde Dusseldorp waar eens het huwelijk was afgesprongen, kwamen nu oom en neef weer saam en deelden het land voorgoed.

Zoo kreeg men dan eindelijk den lang gewenschten vrede. Doch al het kwaad dat over 't land gebracht was, was in jaren niet meer goed te maken. En lang, zeer lang hebben de inwoners en hun vorsten nog geleden onder, en gezucht over »de gevolgen van een oorveeg."

HOOGKNIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Boornbergum c. a. (Fr.) en Naarden, W. A. Dekker te Middelburg, cand. aan de theol. school. — Geesteren-Gelselaar (cl. Zutphen), Nijega en Opeinde (cl. Drachten), C. J. Bos, cand. te Baflo. — Hazerswoude, N. H. Koers te Hansweerd. — Laar (Bentheim) (toez.), H. P. F. C. Graefe, cand. aan de theol. school te Kampen. — Vianen (Z.-H.), J. J. Westerbeek van Eerten B.Js. te Kampen. — Breda, W. Kapteijn te Goes. — Berkel, G. P. Oberman, cand. aan de V. U., te Dokkum. — Fijnaart, J. C. C. Voigt, cand. te Kampen. — Hengelo (O.), P. Zijlmans te Rozenburg.

BEDANKT: Willemsoord (bij Weststellingwerf), L. S. de Bruin Jr. te Utrecht. — Charlois, C. W. E. Plous van Amstel te Zwolle B. — Heteren, C. A. Renier te Amsterdam. — Waddingsveen, J. Hartwigsen te Harmelen.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Wedde, F. de Boer, cand. — Franeker (vac.-Granpre), W. Haverkamp te Bergen op Zoom. — Bladel (toez.), R. Klein te Hardegarijp. — Stolwijk, A. J. van Deinse te Ammerstol. — Achlum en Hitzum, B. Zoete te Augustinusga. — Stolwijk, A. E. van Deinse B.Sz. te Ammerstol. — Terwispel (Opsterland), R. Kijlstra te Korterswaag (Fr.) — Stavoren (cl. Sneek), W. Meijering te Oldelamer. — Ureterp (cl. Leeuwarden), F. de Boer, cand. te Leeuwarden. — Gorinchem (vac.-De Lange), H. Visscher te Zegveld.

AANGENOMEN: Tiel, W. A. van der Scheer te Rouweerd (cl. Sneek.)

BEDANKT: Vuursche (cl. Amersfoort), J. W. H. Kalkman te Alphen aan den Rijn. — Melsakerke c. a. (cl. Middelburg), G. E. Meloen te Kloetinge (cl. Goes). — Bladel, R. Klein te Hardegarijp. — Drunen, G. J. Brutel de la Rivière C.Jz. te Uitwijk en Waardhuizen. — Waarder c. a., D. Ozinga Mz. te Wijckel. — Gorinchem, B. J. van Heijningen te Huizen. — Giesen-Oudkerk en Peursum, P. Bokma te Bruinisse. — Oud-Alblas, IJ. Bootsma te Zoetermeer en Zegwaart. — Wijnjeterp (cl. Heerenveen), K. Lijfering te Noordwijk (gem. Marum.)

Evang. Luth. Kerk.

BEDANKT: Groede (Zeeland), C. Th. Scharten te Tiel.

Advertentien.

Voor de talrijke blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze Echtgenoote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevr. M. v. d. NAGEL—LIGTERMOET, betuigen wij onzen oprechten dank.

Uit aller naam,
A. v. d. NAGEL Sr.

Rotterdam, 25 Juli 1895.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

Steeds voorhanden:

ATTESTATIËN voor doopleden, per 100 70 Ct.
„ „ bel. „ „ 100 70 „
CLASSICALE CREDENTIE-BRIEVEN, per stuk 3 Ct., per 25 ex. 60 Ct., per 100 ex. *f* 2.—.
KWARTO PSALMBOEKEN voor kanselgebruik, solide gebonden *f* 3.—.
ONDERTEEKENINGSBOEKEN voor Bedienaren des Woords, gebonden in perkament en voorzien van zwaar Holl. papier, *f* 1.20.
PREEKBOEKJES van 20, 24 en 40 pags., in de prijzen van 3½, 4 en 7 Ct. per stuk.
DOOP- en LIDMATENBOEKEN, zeer practisch ingericht, in verschillende prijzen.
Buitengewone modellen worden spoedig uitgevoerd.

Groningen. JAN HAAN.

Brand-Watersnood.

Het mag als vrij algemeen bekend worden verondersteld, dat **Genemuiden** op den 8sten dezer weder door een belangrijken brand geteisterd werd. Daarbij zijn niet minder dan 18 woningen, 17 hooibergen en 5 hooimijten een prooi der vlammen geworden en bovendien ongeveer een half millioen kilogram best hooi. Ofschoon aan de daardoor ontstane schade bij zeenigen door verzekering wordt tegemoet gekomen, is dit bij anderen — en wel bij arbeiders — niet het geval, waarom deze óf van alles óf bijna van alles beroofd zijn.

Ware het nu bij deze ramp gebleven, dan zouden de meer gegoede ingezetenen gewis de behulpzame hand hebben geboden, doch op Vrijdag en Zaterdag den 12den en 13den dezer werd het zeewater, door den toen heerschenden storm, zoodanig opgezweept, dat de onder deze gemeente gelegen buitenpolders al spoedig overstroomd werden, waardoor bijna alle ingezetenen aanzienlijke schade lijden, doch al weder het meest de arbeidersstand, daar deze door het wegstroomen zijner pasgesneden biezen het uitzicht mist, in den aanstaanden winter ook maar eenigszins in zijn onderhoud te voorzien. De schade aan groenland en biezen geleden, beloopt ettelijke duizenden guldens.

In dezen treurigen stand van zaken komt het ondergeteekenden voor, dat een beroep moet gedaan worden op de openbare liefdadigheid. Zij hebben zich daartoe tot eene commissie geconstitueerd.

Bewogen met het lot der ongelukkigen, die in de laatste dagen zoo zwaar beproefd werden, doen zij bij deze met vrijmoedigheid een beroep op de liefde en het medelijden hunner gewest- en landgenooten. Met aandrang vragen zij: Och! verblijdt hen door de toezending uwer gaven, opdat zij in staat gesteld mogen worden eenigszins in den nood te kunnen voorzien.

Ieder hunner verklaart zich gaarne bereid, elke gave voor het beoogde doel in ontvangst te nemen en naar behooren te verantwoorden.

H. J. HULST, Burgemeester.
R. GROOTHUIS, } Wethouders.
K. K. BAKKER, }
J. J. C. VAN TOORENENBERGEN, Predikant bij de Ned. Herv. gemeente.
C. VAN DER VEGTE, } Diakenen bij die gemeente.
K. VAN DALFSEN, }
L. KUIPER, Predt. bij de Geref. gemeente.
JM. KNOL Hz., } Diakenen bij die gemeente.
R. VAN REES, }

Genemuiden, 15 Juli 1895.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Vrije Universiteit.

Het zal ongeveer een jaar geleden zijn, dat ik te dezer zelfde plaatse de mededeeling deed, dat mij ter oore was gekomen van een kerkeraadsbesluit, waarbij uitgesproken was, dat de leden zich zouden hebben te onthouden van het bijdragen aan Vereenigingen of werkzaamheden, welke niet direct de gemeentelijke belangen behartigden. Dit besluit was niet voortgekomen uit vrekheid, maar was slechts een maatregel, genomen onder den drang der gedrukte gemeentelijke omstandigheden en slechts voorloopig voor één jaar, daar men zelf wel gevoelde, dat het op den duur geen geestelijke winste brengen kon. Ik ben zoo vrij geweest terstond daarover met alle bescheidenheid mijn leedwezen uit te spreken — niet om den broederen zwaarder lasten op de schouderen te leggen, maar omdat ik zoo de overtuiging bij mij omdroeg, dat dit besluit toch niet voortkwam uit een geloovige werkzaamheid der ziel met de heerlijke beloften des Heeren, en met name die wonderlijke toezegging, welke wij lezen in 2 Corinthe 9 vs. 8, die altijd voor mij zulk een bijzondere aantrekkelijkheid heeft, en waarin toch gesproken wordt van alle genoegzaamheid, om tot *alle* goed werk overvloedig te mogen zijn.

Gode zij dank is wel het besluit van den kerkeraad gevallen, maar niet op die wijze in vervulling gekomen, dat de Vereeniging voor Hooger Onderwijs daardoor eenige schade heeft geleden.

Dank vooral de bemoeiingen van onzen ijverigen correspondent daar ter plaatse, zijn de contributiën evenals in vorige jaren geïncasseerd, en zelfs is uit diezelfde gemeente door de vrij aanzienlijke verhooging hunner bijdragen van een tweetal broeders een grooter bedrag dan vroeger in de kas gevloeid; terwijl daarenboven zich nieuwe begunstigers in deze laatste dagen hebben aangemeld, te zamen tot een bedrag van *f* 30. En ik ben er zeker van, dat de kerk er geen schade door zal ondervinden.

Moge deze kleine mededeeling nog velen opwekken, om toch met meer ijver en bezieling werkzaam te worden in hetgeen de Heere ons op de hand heeft gezet. Het is opmerkelijk welke invloed er vaak kan uitgaan van één overtuigd man. Ik wees er verleden week nog op, met het oog op het Gereformeerd gymnasium. »De Heere heeft deze van noode" blijve onze leus, wanneer wij ons aangorden tot den arbeid in Zijnen dienst. Dan zullen wij ook ervaren, hoe dikwijls de Heere de harten reeds te voren tot bereidvaardigheid heeft overgebogen. Op iedere plaats van ons Vaderland hebben wij ten minste zulk een overtuigd man noodig, en het is telkens eene ware verkwikking, — niet het minst ook voor onzen ijverigen amanuensis, wanneer hij het land doorkruist — zulk eenen te mogen ontmoeten.

W. HOVY.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Van den heer J. Hoenders te Amsterdam *f* 1; door den heer M. Garkema te Bayum *f* 26.50; door den heer L. Runia te Berlikum *f* 70.50.

Aan Collecten:

(Voor de theol. fac.) van de Ger. kerk te Bruinisse *f* 6.64; van idem te Zierikzee *f* 7.46½; van idem te Brouwershaven *f* 5.12; van idem te Haamstede *f* 5.30; van idem te Wissekerke *f* 1.20; van idem te Scharendijke *f* 3; van idem te Zierikzee *f* 0.75; van idem te Smilde B 2 collecten *f* 5.70.

Aan Schenkingen:

Door den heer L. Runia te Berlikum van E. K. *f* 1; door den heer W. Hovy van S. V. te U. *f* 100; door Ds. P. N. Kruyswijk te Kollum (voor de Theol. faculteit) van eene zuster *f* 25, van N. N. *f* 2.50 en van N. N. *f* 2.50, samen *f* 30; door Ds. J. Joffers te Schoonebeek, gevonden in het kerkezakje *f* 2.50; door den heer F. J. van Ditmars te Middelburg, gevonden in de collecte te Grijpskerke *f* 1.50.

Voor het Studiefonds:

Door Prof. Dr. J. Woltjer van Baron Van der Borch van Verwolde te Almen, half jaarlijksche preabende, *f* 39.50.

Voor de Bibliotheek.

Van den schrijver »Mr. L. W. C. Keuchenius" door Dr. A. Kuyper.

S. J. SEEFAT,
Penningmeester.

Hilversum.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ.
Voorheen J. J. ARND en ZONEN.